

Anne Olunca Ne Anladık? - 3

Senle Bitsin Bu Döngü

Peki ne oluyor da annelikte gerçeklik algımızı az da olsa yitiriyoruz? Cevap, Dr. Gülcan Özer'den geliyor: "Gerçekle en zayıf ilişki, annelikte kurulur. İnsanın o kendisinde görmeye utandığı, ehlileştirilmeye ömür adadığı ne varsa çıkar. Adaletli olmak, tevazu göstermek, dünyayı olduğu gibi anlamak rafa kalkar ve aidiyet, sisteme hâkim olur... Anne olmak, daima orta karar bir şuursuzluk ve en şahane çocuk fantezisi barındırır. Kim olursak olalım, okuryazar, entelektüel, okumaz yazmaz, neşeli, sıkıcı... Anne olmak, kadınları bir potada eritir." Annelikle birlikte gelen bu "orta karar şuursuzluk" hâli, hem kendimizi hem de çocuklarımızı gerçek dışı bir aynada görmemize neden olur. Bu süreçte, kimimiz var olan gerçek gücünü ve yeteneklerini fark etmeden, "Ben bu işi beceremiyorum!" diyerek hayıflanır; kimimiz ise halterci gibi kariyerini, çocuklarını ve diğer bütün rollerini aynı anda başarıyla taşımaya çalışır. İşin evlatlara bakan yanındaysa, kimimiz çocuklarını olduklarından çok farklı görüp idealize ederken, kimimiz de kendi özgüvensizliklerimizi farkında olmadan onlara yansıtırız. Bu bağlamda Dr. Gabor Mate, bir çocuğa verilebilecek en büyük hediyenin, ebeveynin kendi travmalarını çözmesi olduğunu düşünüyor: "Sana olmaması gerekenler olmuş ya da olması gerekenler olmamış... Eğer sen ebeveynlerinin farkında olarak ya da olmayarak sana verdiği zarardan daha azını evlatlarına verirsen, başarmışsın demektir."

Kusursuz Anneler Kulübü

İşte bu, daha az zarar verme arayışı, hiç hata yapma lüksünün olmadığı bir mükemmeliyetçiliğe dönüşürse, anneliğimizde suçlama ve suçlanma döngüsüne yol açıyor. Ya kimseye ihtiyaç duymadan evladımızın her hatasını kendi hatamız gibi kabul ediyor ve kendimize yükleniyoruz, ya da çocuktan sorumlu devlet bakanı olarak, başta eşimiz olmak üzere herkes parmakla işaret edip "Yazık, yetiştirememiş!" diyerek bizi suçluyor.

Mate'e göre, bu suçluluk duygusunun temelinde toplumun kadınları, başkalarının ihtiyaçlarını kendi ihtiyaçlarının önüne koymaya ve onlardan sorumlu hissetmeye itmesi yatıyor. Üstelik, bunu yaparken kadınlardan öfkesini bastırmaları ve nazik olmaları da bekleniyor. İşte bu yüzden otoimmün hastalıklar, özellikle kadınların kapısını sıkça çalıyor.

Biz Anneler Ne Yapacağız?

Öncelikle, "Her hâlükârda şahane anneleriz, sadece biraz kalite kontrole ihtiyacımız var." diyerek morallerimizi yükselteceğiz. Ardından derin bir nefes alıp, kendimize ve anneliğimize dışarıdan bakmayı deneyeceğiz. Evladımızın ayakkabılarını giyip, onun gözünden anneliğimizi görmeye çalışacağız. Kafamızdaki ideal çocukla, evladımızın uyuşup uyuşmadığının farkına varacağız. Onu bizim istediğimiz en iyi şekle sokmak yerine, ondaki malzemelerle nasıl iyi bir çocuk yetiştirebileceğimize odaklanacağız. Onunla yaşadığımız çatışmaları, zorlandığımız noktaları nimet bilip, iç dünyamızda neleri harekete geçirdiğini keşfedeceğiz. Kendi yüklerimizi, tüm bu farkındalıklar vesilesiyle ona taşıtmaktan vazgeçeceğiz. Bu dünyaya, anneliği öğrenmiş bir şekilde gelmediğimiz idrakine vararak, yavrumuzla birlikte anneliğimizi de büyüteceğiz. Buradaki büyümenin, her şeyi kapsayacak kadar devleşmek olmadığını anlayacak ve kapasitemizin farkında olarak hareket edeceğiz. Her şey olalım derken, hepten kendimizi kaybetmeyeceğiz. Biraz yavaşlamayı, bazı şeyleri bırakabilmeyi öğrenip eşlerimize alan açacağız. Babalık müfettişi değil, anne olacağız. Eşlerimiz istese dahi onları çocuk yerine koymaktan vazgeçeceğiz. Kontrolü bırakamıyorsak, işler planladığımız gibi gitmeyince çıldırıyorsak ya da tam tersi, bunlar gündemimizde bile yoksa, bunun sebeplerini arayacağız. Gerekirse destek alacağız. Vakit israfı olan kuru şikâyeti bırakıp, daha kaliteli annelik için vakit kaybetmeden adım atacağız. Elbette bu süreç kolay olmayacak; bu yüzden kendimize karşı şefkatli olacağız.

Peki Babalar?

Babalar da “şahane babalar” olmanın hakkını vererek “muhteşem babalara” dönüşecekler. Eşlerini, çocuklardan sorumlu yegâne varlık gibi görmekten vazgeçip, makamlarının hakkını verecekler. Çocuklarını, annelerinin ikazıyla yatırdıkları her gece, hâlâ asistan anne olduklarını fark edecekler. Evi geçindirmenin sadece maddiyatı değil, maneviyatı da kapsadığının bilincine varacaklar. Aile içi hak ihlallerine mani olup, kızlarının anneleri gibi olmak istemelerine zemin hazırlayacaklar. Eşleri onlara alan açıp pas verdiğinde, takım adına gol atmayı bilecekler. Kendi babalarının beğenmedikleri özelliklerini kopyalamak yerine, onlardan devraldıkları miras konusunda seçici olup yeni bir model geliştirecekler. Babalığı daha iyi öğrenmek için kitaplar okuyacak, seminerlere katılacak ve eğitimler alacaklar. Bütün bunları yaparken attıkları her adımı takdir ederek yollarına devam edecekler. İşte o zaman, “Mümin erkeklerle mümin kadınlar birbirlerinin velileri, yardımcılarıdır. Onlar iyilikleri teşvik edip kötülükleri menederler.” (Tevbe suresi, 9/71) ayetinin anlamı daha derinden hissedilecek. Çünkü mağdur olmayan ve mağdur etmeyen eşler, birbirlerini daha güçlü kılacak, çocuklarına daha sağlam bir temel sunacak ve en önemlisi, şahane anneler ve babalar olacaklar.

Nouman Ali Khan:

“Annelik ve ana rahmi, bizzat Kur’an’ın bildirmesiyle, kutsaldır. Bu yüzden “anne” kelimesi herhangi bir zamanda çirkin bir şekilde, birine küfretmek veya onu aşağılamak için kullanıldığında, o kişi sadece muhatabına karşı suç işlemiş olmaz! Asıl Allah’a karşı bir suç işlemiş olur. O zaman nasıl oluyor da hemen hemen her dilde en çok kötüye kullanılan kelimelerden biri “anne” kelimesi oluyor? Oysa kültürler ve inançlar oldukça farklı. Çünkü şeytan, aynı şeytan ve Allah’ın ana rahmini kutsal kıldığını biliyor. Bu yüzden insanın Rabb’inden uzaklaşmasını istiyor ve ona aynı şeyi yaptırıyor. Zira annenin rahmine saygı duymayan birinin Allah’a da saygısı yoktur.”

Kur'an-ı Kerim Ne Diyor?

Zihâr; kocanın, karısını annesine ya da dinen nikâh düşmeyecek yakınlarına benzetmesi anlamında bir fıkıh terimidir. Kelime, bu anlamda Kur'an'da üç yerde geçmektedir. İslam öncesi dönemde, Araplar arasında bir boşanma şekli olarak bilinen bu uygulama genelde "Sen bana annemin sırtı (zahrı) gibisin." cümlesiyle yapıldığından zihâr adını almıştır. Bu çirkin âdet, Kur'an'da "Sizden kadınlara zihar edenler, bilmelidirler ki o kadınlar, onların anaları değildirler. Onların anaları, ancak kendilerini doğuran kadınlardır. Onlar, çirkin ve yalan olan bir söz söylüyorlar. Bununla beraber Allah, affedicidir bağışlayıcıdır." ayetiyle geçersiz kılınmıştır. (Mücadele suresi, 58/2)